

א.ע. - סוּכָה וּבֵּית עֲשִׂיָה

מאמר: בניית יוקה עשירי

א.ע. מ"ב כ"א

א.ע. מ"ב כ"א

וְאֵת יְהוּדָה שְׁלַח לִפְנֵי אֱלֹהֵיכֶם לְהוֹרֹת לִפְנֵי גִשְׁמָה וְיָבֹאוּ אֶרְצָה גִשְׁשׁוֹ:

בני יושב עמון מלך ארץ עמון וכו' חזק

ב. כל- הַנֶּפֶשׁ הַבָּאָה לְיַעֲקֹב מִצְרֵימָה יֵצְאוּ יָרְכוּ מִלִּבָּד נָשִׂי בְנֵי יַעֲקֹב בְּלִנְפֹשׁ שְׂשִׁים וְשֵׁשׁ:

א.ע. מ"ב כ"א

מה ואת יהודה שלח לפניו אל יוסף להורות שניו גשמה ובראשית מו כח. יש להתבונן למה שלח לפניו ודרשת רז"ל ידוע וגם לדבריהם ז"ל קשה למה שלח את יהודה דייקא, גם גשמה הוה ליה למימר לגשן והגם שבמקום למיד בתחילה מטיל הכתוב לפעמים ה' בסופה, עכ"ז טעמא בעי ולא דבר ריק הוה.

כ"ב חז"ל יושב עמון

יודעה וזה תכין מנהג אבותינו תורה הוא אשר המנהג בימי מנוכה (אשר הוא חיוני לנאולה העתידה ב"ב ובמ"ש לך כמ"ס) משחקן הנעדר בחתיכת עץ מרינכת ועליו גד קליותו מקוקין אומיות גשמה נפירוד אית אחד לכל רוח והעץ הוה מתנלל על נקודת קוטב מרחב האמצעי, להורות שהמלכות הללו המרומין נתיכת גשמה כנ"ל המנעדים נפירודם נקניות, הנה כולם סיננים על המרחם נקודה האמצעית ישראל המאחדים הקניות, על כן הקניות סיננים על המרחם ויכולם יהנעלו אל המרחם ואלו יהסך אל עמים שפה נבונה יחד לקרוא כולם נשם ה"ה, ואלו מתנעל לנמר ויהת נחש ננימי גשמה, או ה"ה מל"ך ה"ה מל"ך ה"ה ימל"ך וננימי כנ"ל, וזה יהיה בניית משרית וננימי כנ"ל) נדקני במהרה בימינו אמן, והנה המנהג הוה היה מקודם נהוג בישראל דוקא בחתיכת עץ על שם הנאחר בנייה לישחקל (הוא הפטרה לפרשת ויגש אליו יהודה) ואחר כן אחד קח לך עץ אחד וכתוב עליו ליהודה וכו' ולקח עץ אחד וכתוב עליו ליוסף וכו' וקרב אותם אחד אל אחד לך לפני אחד וכו', וכל הענין שם עד וענדי דוד מלך עליהם ע"ש וישחקל לו חן, כן והתנוון בפנים מה שכתבתי בפסוק ואת יהודה שלח לפניו אל יוסף, תרין משחקין, פמיכות נאולה להפלה, הנה נעשה הודאה זו דוקא בעץ כי האדם עץ השדה ונדרים נ"ט, וכבר ידוע לך שם ה"ה ננימי ע"ך נכפל האומיות ביחדם כדוע הן הדברים.

א.ע. מ"ב כ"א

וְיִשָּׂא מִשָּׂאת מֵאֵת פְּנֵי אֱלֹהִים וְתָרַב מִשָּׂאת בְּנִימֹן מִמִּשָּׂאת כָּלֶם חֲמֵשׁ יָדוֹת וְיִשְׁתּוּ וְיִשְׁכְּרוּ עִמּוֹ:

א.ע. מ"ב כ"א

אף אנו נאמר וישכרו הוא מורמוז על פורים, כי חטובה ופורים הם

א.ע. מ"ב כ"א

ב. לבלם נתן לאיש הלפות שקלת ולבנימון נתן שלש מאות פסוק וחמש הלפת שקלת:

א.ע. מ"ב כ"א

אמר רבי בנימין בר יפת רמו רמו לו שעתידי בן לצאת ממנו שיצא מלפני המלך בחמישה לבושי מלכות שנאמר וכדרכי יצא בלבוש מלכות חבלת וגו'

קעזו צור ושוועתי, לך נאה לשבח. תכון בית הפלתי, ושם תודה נזבח. לעת תכין מטבח. מצר המנבח. אז אגמור, כשיר מזמור, חנכת המזבח.

רעות שקעה נפשי, בגון כחי קלה. חיי מקרו בקשי, בשעבוד מלכות עגלה. ובנידו הגדולה, הוציא את הסגלה. חיל פרעה, וכל זרעו ירדו כאבן במצולה.

דביר קדשו הביאני, וגם שם לא שקטתי. וקא נוגש והגלני, כי זרים עבדתי. ויין רעל מסכתי. כמעט שעבדתי, קץ כבל. זרבלל. לקץ שבעים נושעתי.

קרית קומת ברוש בקש, אגני כן המדמא. ונהייתה לו לפח ולמוקש, ונאנתו נשבתה. ראש ימיני נשאת, ואויב שמו מחיתי. רב קניו, וקניו, על העץ תליתי.

וננים נקבצו עלי, אזי בימי חשמנים. ופרצו חומות מגדלי, וטמאו כל השמנים. ומגותר קנקנים, נעשה נס לשישנים. בני בינה, ימי שמונה, קבעו שיר ורנגים.

חשוף זרוע קרשף, וקרב קץ הישועה. נקום נקמת דם עבדך, מאמה הרשעה. כי ארצה לנו השועה, ואין קץ לימי הרעה. דחה אדמון, בצל צלמון, הקם לנו רועים שבקה.

א.ע. מ"ב כ"א

ו. א. למנצח בנינות עליהשמנית מזמור לדרה:

א.ע. מ"ב כ"א

ועמד הקב"ה וקבע להם שמונה ימי חנוכה שלא היה מועד עד עכשיו אמר הקב"ה אחה חשבת לעקור שנעת הנרום ושמונת ימי החג הנני מביא עליכם שמונה ימים ושבעה בני חשמונאי שמאבדים אחכם מן העולם. אחה אמרת שכל מי שזכיר שמי ידקר במרחב אני קובע הלל לשמי ח' ימים של ימי חנוכה ועליהם אמר דוד (תלים ו') למנחם על השמינית:

על כן מלכות הרביעית מנגדת לגוף ולנפש
 ולשכל, הרעו לנו ככל מלכי הארצה, ונתמצא
 שבתחלה כמשלתם עלינו בעוה"ז בטלוי
 הקרבנית בחינת נפש כנייל בנינו בכל, ואחר
 כך קמו על הגופות להשפיד וכו' גזרו באן
 דלא קטיל יתקטיל כמו שאכרו בנג' (וישקו נו) |
 כמה וכמה גזירות ושפירות אשר שפכו כמים
 הם קדושי עליונון באכזריות היסוד, ירא ה'
 ושפטו, ארן אל הכסו רכס ואל יהוד מקום
 לעקתם עד ישיקוף וירא ה' כן השמים ונקום
 נקמתם ונקמת תורתו ונקמת דם עבדיו, הגה
 זאת היא כעין עשיית מלכות מדי אשר גזר
 להשפיד וכו' (ויכיו אחשוורוש), ואחר כך
 בימינו זה קמו עלינו בנינו להט השכלי של
 תורתנו וכנגדום אוהנו בתכבות חיצונית
 שפחות נכריות צידונית החיות כראבייה
 כנודע (ויחה פאי יהוד פי כו), עד אשר
 בעוה"ז נלבדו בישתם כמה אלפים נפשות
 ונרדפו והיו לחרפות עולם, הוא סוד הבחוד
 האחרון בעקבות משיחא אשר כמעט כפחו
 לא נהיתה וכפחו לא תוסף, ובכמה יא'
 השי' אלינו בחמים אור טענת יקרת כבודו
 ככדיא (וישקו נו) והיה לך רזי לאור עולם,
 הגה בבחינה זו הכלכותא הייבטא הוא כנת
 בדונת מלכות יין, מזה תרע אשר הילכית
 הזאת בה מו הגו כלכית הראשנית בכל כיד
 יין, בתחלה היו כנגדום בבחינת מדי סכום,
 ואחר כך בבחינת מדי, וכעת בבחינת יין נגוד
 אל השכל של התורה בתכבות חיצונית
 לתושבם לבטל התורה חזון.

ההגה הדי מלכיות הם הקמים בכו הקליפות
 על ישראל הציים לבטל האחדות חזו
 הם הגויים שאין יחדו ואחדות יחיש
 בהתגלות לכל באי עולם, וישראל גיי אחד הם
 הדבקים באחדות ככדיא ואתם הדבקים
 בהויה וכו', כל כן המלכיות הם איבטע שום
 כן בחינת עלמא דסירודא פירוד לאיבטע קצת
 (וחיש הכתוב ורדא יושבי קצותא כאותויהך
 ותליס פי טו), וישראל הם נקוה האבצעת,
 וכבר ידעת בחינת אבצט כאחד לכל הקצות,
 וכשיתבטלו כל המלכיות ישוב הכל לנקוה
 האחדות כדכתיב (צפתה טו) אז אישך אל
 עמי טפה כזוה יחד לקוה כלם בשם
 הויה, וכתיב (ויכר טו) והיה הויה לכלך
 על כל הארץ כיים ההוא והיה הויה אחד
 השמו אחד, ואז תשוב המלוכה לישראל
 גוי אחד בארץ הדבקים באחדות הויה ביה
 ובייש, הגה תוכן הדברים האלה מה דברי
 הרב הגאון בכל גוי איהו הלויה עם החיבת
 הענין כביאור דכינוי אלה כאשר הם לענין,
 תיל טעל כן מלכות ישראל הוא כן יחדות,
 שיש כשמו אחדות השם הויה אחד ועוד
 נוסף בשמו איה דו לחות כן מלכות ישראל
 מאחרת בסרסום לכל באי עולם אחרת השם
 המיוחד ומקרבת ומאחדת הפירוד סוד עלמא
 דסירודא שגרמו הדי מלכיות יושבי קצותא חלא
 המה די קצות וכמדיש לעיל.

והגה ידוע דלעמיד לבא בייב תהיה התחלת
 הגאולה על ידי משיח כן יוסף (ופיטו
 פי בלק), והיה בית יעקב אש וביח יוסף להבה
 וביח עשו לקס (וכדיה א יין), ואחר כך תהיה
 נמר הגאולה בשלימות על ידי משיח כן דוד
 הבא כיהודה חסון כידו המלוכה, ושעמא
 רבא איה ביה שמינו גאולה לתפלה,
 הבין כי הוא היחוד הגמור, ועל ידי זה ישובו
 לאחדות כל הנפידים ויהיה הויה אחד
 וישראל עם קרובו גוי אחד.

ובזה השכל וחבין, בהתחלת הגלות
 השמיטית כאשר בא יעקב מצרימה
 וראה שהוא גלות שרשיית לכל הדי גליות,

23
 חק' אלמ' קובש ה' אלוה' מקורם ביהו"ו
 כן שתיק בטלוי חזו ע

איחא נקטוניה דגלות מצרים כללה כל הגליות וגאולה מצרים כללה כל הגאולות, וביאור הענין
 נראה, כי יציאת מצרים הייתה ר' פעמים א' להביא את בניסין, ב' להביא את יעקב, ג'
 שיצאו עם ארוננו של יעקב לא"י. ד' יציאת מצרים, ור' היציאות הללו רומזות לרביעה הגאולה,
 וכן היירדות רומזת לגלויות.

24
 חק' אלמ' קובש ה' אלוה' מקורם ביהו"ו
 חלבין אשטבטלו מיה בן כק חזק ואמיד

וגל עשר אמור"ל, דאי' נקטוניה דגלות מצרים כלול כל הגליות וגאולה מצרים כלול
 כל הגאולות ושטר כורמו כי דים יצאו מצרים, א' להביא בניסין, ב' יצאו להביא את
 יעקב, ג' יצאו עם יעקב לא"י לקברו, ד' יציאת מצרים, ארקי"ל,

25
 חק' אלמ' קובש ה' אלוה' מקורם ביהו"ו
 חלבין אשטבטלו מיה בן כק חזק ואמיד

שדרש בתוקף מאחיו ועמד על דעתו,
 שישובו לביתם ויחזרו למצרים עם
 בניסין, כי כאשר נתבונן נראה דבר
 נפלא, שהירידה ה' שירדו השבטים
 עם בניסין למצרים, הייתה כנגד גלות
 ה' גלות מדי, והיציאה משם היא
 כנגד היציאה והגאולה מגלות מדי. כי
 כן מאחר שההצלה בגלות מדי מנוחת
 הפך היא על ידי מרדכי שיצא מבניסין,
 לכן נתחכם יוסף לגזור על אחיו שירדו
 למצרים פעם ב' עם בניסין, כדי
 לעשות ככך מעשה אבות סימן לבנים,
 להצילים בגלות מדי בזכות מרדכי
 שיצא מבניסין.

ולפי זה כבואר גם כן הטעם שנתן
 יוסף בירידה שניה זו לבניסין
 אחיו חבש חליפות שמלות, וכפרש
 בגמרא הטעם: 'רמז רמז לו שעתידי בן
 לצאת מבני יצא מלפני המלך
 בחמשה לבושי מלכות', כי ביקש
 לעשות בכך הכנה לנס פורים על ידי
 מרדכי שיצא מבניסין.

26
 חק' אלמ' קובש ה' אלוה' מקורם ביהו"ו
 חלבין אשטבטלו מיה בן כק חזק ואמיד

פער ריד אמנו ענין הדי מלכות, והנה
 באדם יש כח גופני וכח נפשי וכח שכלי
 וכח עליון הכלל כולם (ויציבא מילתא דנא
 להטרעם כעין החיים ושינוי כח הגופני הוא
 נפש הדוממת שבארם, נפשי הוא נפש
 היצמחת שבו, שכלית נפש החיונית שבו, כח
 הכלל נפש המדברת שבו, ניל), והנה מלכות
 בכל היה מנגד לכח הנפשי, דהנה הם היו
 הכבטלים הראשינים או עבודת בית המקדש
 היינו הקרבנות (בחורבן ביהמ"ק), והקרבנות
 הם הקנות הנפש ככדיא ונפש כי הקרוב ויקרא
 כ אן, כדי היה כנגד לכח גופני (שהיו חספזים
 לאבד הגופות גזרו להשפיד להרוג ולהאכד וכו'
 ושמתי ג יין), וין היה כנגד לכח השכלי שהיא
 תורתנו ושהיא עיקר החכמה המישיית
 השכל, הם רצו בחכמתם החיצונית
 הפילוסופית לבטלם מחכמת התורה,
 ומלכות הרביעית הוא הכרעא ורפסא כולא,
 והיא המנגדת לנפש הכללית העליונית אשר
 היא מוללת כל הכחות והיא החכמה אותם,

בפעם הראשונה ירדו למצרים
 בשליחותו של יעקב כמו
 שכתוב (בראשית כב-א): 'וירא יעקב כי
 יש שבר במצרים ויאמר יעקב לבניו למה
 תתראו, ויאמר הנה שמעתי כי יש שבר
 במצרים דרו טמה רשכרו לט מים ונחיה
 ולא נמות'. ויצאו משם כדי להביא
 עמהם את בניסין. בפעם השנייה ירדו
 למצרים עם בניסין, ויצאו משם אחר
 שגילה יוסף את עצמו כדי להביא עמהם
 את יעקב. בפעם השלישית ירדו למצרים
 עם יעקב ושבעים נפש, ויצאו משם
 אחר פטירתו לקבורו במצרת המכפלה.
 בפעם הרביעית חזרו למצרים להשלים
 את השעבוד, ויצאו משם ביציאת מצרים
 באונות ובופתים, היו שהיו די ירדות
 ודי יציאות. והענין הוא כי מעשה אבות
 סימן לבנים, ועשו בכך הכנה לדי
 הגלויות ולדי הגאולות עכדהיק.

חשבתי דרכי כי לפי הברי קדשו יארו
 עיניו רשמה לבנו להבין
 כוונתו של יוסף הצדיק יסוד עולם,

ונראה הנה ידוע גלות הראשון גלות
 מצרים היה כדבר שרש לכל הדי
 גליות כן הדי מלכות אשר הכניזו עולם על
 ישראל, כל אחד כן הדי מלכות היה כנגד
 לאות אחד כן השם כביכול השם הויה ביה
 אשר ישראל דבקים בו על ידי מעשיהם
 ככדיא ואתם הדבקים בהויה אליוכם וגי'
 וכדיא דר), וגלות מצרים כנגד בחינה עליונה
 היא קצו של יוד שהוא שורש לך איתות
 תורה כנודע (ויח טז יוד סיו), והוא סוד
 ויקצו מפני בני ישראל (וכיה א יין) והבין, אם
 כן גלות מצרים היו כלולים כל הדי גליות,
 והוא סוד ויהי בינים הרבים (שם כט) כמבואר
 במלה עמוקות (ופשה חותה) רביים ראשי
 חיות רוכי כיוכל יין סוד, והנה נפול
 השורש יפלו הענפים מסילא, על כן הושם
 יסוד מוסר בתהיזיק וכוון יציאת מצרים שבה
 טרוע כל הגליות.

והנה כתב הרב הגדול בעל גור אריה וני

4

החנוכה לרמוז על מהותן. והוא התחלה מענין ימות המשיח ושייכא לגאולה העתידה לא על העבר. לכך נתקן שמונה ימים והוא מענין גאולה העתידה. - חוה שאמר למנצח בניגונות על השמיניות על יום השמיני של חנוכה כי זה עיקר המעלה שלהם

29
קנין חנוכה

לעיל, וכיטול כולם יהיה בשליכות על ידי משיח בנימי גשניה, והתבטל זיהוב נחיש בנימי כניל אשר כמנו כח הכליות, ואז יהיה כמרהה בימינו הרייה למלך על כל הארץ ביום ההוא יהיה הרייה אחד ושמו אחד, על כן הרייה מלך הרייה מלך הרייה ימלך גם כן בנימי משיח כניל, הנה לכל אלה עשה יעקב אבינו הכנה דרבה חכף בהתחלת ביאתו למצרים גלות שרשי, הנה את יהודה שלח לפניו אל יוסף, סוד תרין משיחין סוד סמיכת גאולה לתפלה יהודא שלים הרייה אחד ושמו אחד, והו יתפרש עוד אייה להלן בפסוק כח מעשיי הגיד לעמו וכר 1*

הנה את יהודה שלח לפניו אל יוסף (כניל כי משיחין). להורות לפניו והיינו שידור הדרך לפניו היינו לכל ישראל הכלולים בו ונקראים על שמו ישראל, גשניה (המה כחות די מלכות אשר הם בסטי"א מנגדים לארבע כחות אשר הם בקדושת ישראל בסוד נפשותיהם הוא גשניה) ראשי חיבות גיפניי שכליי נפשיי הכל, הכל היינו מלכות הרביעית הכוללת כולם היא נגדיית לנפש הכוללת, ועל כן מתנגדת לגוף ולנפש ולשכל וכאמור

27
קנין חנוכה

עולה למספרו ס"ה, רי"ן מספרו ס"ו, להורות כי יש למלכות יין כח גובר על ההיכל, וכזה מטמאים את ההיכל.

כי היוניים היו מטמאים את ההיכל שכך כח יון מיוחד להתגבר על ההיכל יותר מכל האומות. וסימן לדבר היכל

א"ר א"י למה נמשלה אסתר לשוד לשריך מה שודי סוף כל הלילה אף אסתר סוף כל הנסים הוא איכא תעשה י' ניהת לכתב קא אמרין

28
קנין חנוכה

קנין חנוכה

כשעמדה מלכות יון הרשעה להשכיחם תורתך. כי היה להם חכמה טבעיות חו החכמה מביא שכחה השגות

ביאור מזמור למנצח בניגונות על השמיניות על ימי חנוכה

אלה הגלגלים שמתהפכין תמיד מראשן לסופן הכל לכבודו ברא להודיע שהוא ראשון הוא אחרון. אבל חכמת הסבע אדרבה מביא לשכוח את הבורא. ולכן תיקנו להלל ולהודות שעל ידי הודאה הלל לה' על כל הדברים זה מביא הזכרון שלא להיות נטבע תוך הטבע ולבוא לשכחה.

הבורא יתברך שמו ובני ישראל נבראו להעיד על הבורא שהוא מנהיג כל הטבע. יון גימטריה גלגל. שדיו בקיאק בחכמת גלגל המלות. אבל באמת הנהגת כל הגלגל הכל על פי הנהגה עליונה. וכמו שכתוב בספרי קודש אנכי ה' אלקיך וששחב ב' דמיס ה' ו'. אלקיך גימטריה גלגל. וגימטריה היה הנה יהיה. שמאתו בא כל

אפשר לומר בביאור קפיטל זה, דנתיסד על ימי חנוכה, דהמה שמונה ימים ונתקנו רק להודות ולהלל לו ית'. חוה שאמר למנצח בניגונות בקול רנה ותודה על השמיניות עם שמונה ימי חכמה. דומתק יותר, דהנה הכל הקשו ועי' בית יוסף סי' תרע' למה נתקנו ה' ימי חנוכה דהרי בשבעה הו די, ועיין מה שכתבתי בזה כמה תירוצים, וכעת נראה כך. דהנה בדרושים לחנוכה (מאמר זה חדש בן פירשנו מה שאמרו חז"ל (יטא טא) מה שחר סוף כל הלילה אף אסתר סוף כל הנסים, ופירשנו הכוונה דעד אסתר היו כל הנסים נמשכין אחר יציאת מצרים היו שייכין לשעבר, אבל גם חנוכה היו מעין גם גאולה העתידה ושייכא להבא מענין גאולה העתידה, ולכך לא נכתבה דהו רק פתיחה והתחלה לגאולה העתידה, ואין שייך לכתוב הטפל קודם העיקר, יעיש.

29
קנין חנוכה

יון גימטריא ששים ושש. כמו כן 'גלגל' עולה למספר זהה. מלכות יון בקשה להוכיח את שלטון הגלגל הטבעי. בתורה נאמר (שמות כ ג) "אנכי ה' אלקיך". הגימטריא של תיבת 'אלקיך' עולה גם היא לששים ושש. אמר, אלקיך הוא מנהיג הגלגל, שמו הגדול והנורא - שם האדנות - אף הוא עולה למספר זה. וזאת לראיה "שמאתו בא כל אלה הגלגלים, שמתהפכין תמיד מראשן לסופן. הכל לכבודו ברא. להודיע שהוא ראשון והוא אחרון".

30
קנין חנוכה

כל הנפש הבאה ליעקב מצרימה וגו' ששים ושש (בראשית מ"ו ט"ז) בגין דאתקשר בשמאלא זימן מקרבת בגין דחליא מניה עמורא דאמצעיאת. דסי' אינן שתיק מסכתות ושית סדרי משנה דאתייהבו מגבורה טו' דאיהו שמאלא ששים גבורים אתקראו דנמלין מגבורה דתמן אורייתא דבעל פה דאיהו שכיתנא תתאה כללא דסי' מסכתות ושית סדרי משנה.

31
קנין חנוכה

וכאה איהו מאן דקיימא ליה שעתא דאיהו גלגול דכלהו דא' דאיהו גלגל כהו, ועם ר' אתקביד גלגול דאיהו ברזא דסי' מן יסוד דאתמר ביה (בראשית מ"ו טו) כל הנפש לבית יעקב הבאה מצרימה ששים ושש. לאתערותא דעמורא דאמצעיאת ששים, לאתערותא דצדיק ושש. וכלא אתרמיזו בצדיק דביה גלגול

32
קנין חנוכה

דאיחא בני זינה ימי שמונה קצנו שיר ורננים, דיו"ן עולה ס"ו וזינה עולה ס"ו אחד יומה,